Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerija
GAUTA
2026-09-11 Nr. 1G-10624

NPPSS
NACIONALINIS PAREIGŪNŲ PROFESINIŲ SĄJUNGŲ SUSIVIENIJIMAS

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai 2026-09-11 Nr. NP17-95(26)

DĖL TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMO

Nacionalinis pareigūnų profesinių sąjungų susivienijimas (toliau – **NPPSS**), susipažinęs su Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – **VRM**) pateiktu derinti Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos įstatymo Nr. IX-1225 pakeitimo įstatymo projektu (toliau – **Pakeitimo įstatymo projektas**), kurio 1 straipsniu Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos įstatymas Nr. IX-1225 dėstomas nauja redakcija ir pavadinamas Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų įstatymu (toliau – **Įstatymo projektas**), taip pat jį lydinčiais Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 12, 279, 286, 288, 413, 493, 506, 525 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo bei Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektais, ir nepraleisdamas nustatyto termino, teikia šias pastabas ir pasiūlymus.

NPPSS supranta siekį tobulinti priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų organizavimą, didinti sistemos efektyvumą ir veiksmingumą, tačiau atkreipia dėmesį, kad dalis siūlomo teisinio reguliavimo gali turėti tiesioginį poveikį Valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos (toliau – **VPGT**) pareigūnų ir darbuotojų, taip pat savivaldybių priešgaisrinių tarnybų (toliau – **SPT**) darbuotojų tarnybos ir darbo sąlygoms, socialinėms garantijoms, darbuotojų saugai bei priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų parengčiai. Kartu pažymime, kad NPPSS 2025 m. gegužės 19 d. raštu bei Ugniagesių gelbėtojų profesinės sąjungos (toliau – **UGPS**) 2024 m. birželio 28 d. raštu Nr. UG17-56(24) VRM jau buvo pateikę pastabas ir pasiūlymus dėl šio teisinio reguliavimo tobulinimo, tačiau dalis šiuose raštuose iškeltų esminių klausimų liko neišspręsti arba nebuvo išsamiai įvertinti rengiant šiuo metu derinamą Įstatymo projekto redakciją. Todėl kartu su pastabomis dėl projekto Nr. 23-6799(7) pakartotinai teikiame ir anksčiau keltus, tačiau aktualumo nepraradusius pasiūlymus.

1. **Dėl VPGT ir SPT struktūrinių padalinių skaičiaus ir išsidėstymo**

Įstatymo projekto 7 straipsnio 3 dalies 4 punkte siūloma nustatyti, kad Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – **PAGD**) direktorius, vadovaudamasis Priešgaisrinės saugos užtikrinimo standarte nustatytais kriterijais, atsižvelgdamas į PAGD vykdytas konsultacijas su suinteresuotomis savivaldybių institucijomis ir įstaigomis bei suderinęs su vidaus reikalų ministru, nustatytų VPGT ir SPT struktūrinių padalinių skaičių ir jų išsidėstymą Lietuvos Respublikos teritorijoje. Aiškinamajame rašte taip pat nurodoma, kad ugniagesių komandos, kurių veiklos teritorijos sutampa arba kurių iškvietimų į įvykius skaičius per metus yra ypač mažas, galėtų būti perdislokuotos arba panaikintos.

NPPSS
A.Vivulskio g. 7, (608 - 610 kab.)
LT- 03162, Vilnius
Mob. Tel. +370 671 98974
info@pareigunai.lt
www.pareigunai.lt
Įmonės kodas 302301973
A/s LT795016200014000072
Vilniaus krašto kredito unijos banko kodas 50100

NPPSS vertinimu, tokie sprendimai gali turėti reikšmingą poveikį ne tik pačiam ugniagesių komandų tinklui, bet ir pareigūnų bei darbuotojų darbo ir tarnybos vietoms, jų darbo krūviui, vykimo į darbo ar tarnybos vietą sąlygoms, socialinėms garantijoms, taip pat atitinkamos teritorijos priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų parengčiai ir reagavimo laikui. Todėl vien konsultacijų su savivaldybių institucijomis ir įstaigomis, NPPSS nuomone, nepakanka. Priimant sprendimus, galinčius tiesiogiai paveikti darbuotojų darbo ir tarnybos sąlygas, turi būti užtikrintas ir darbuotojų atstovų, įskaitant profesines sąjungas, dalyvavimas.

Atsižvelgdami į tai, siūlome įstatyme arba jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyti pareigą prieš priimant sprendimus dėl VPGT ar SPT struktūrinio padalinio panaikinimo, sujungimo ar perdislokavimo konsultuotis su darbuotojų atstovais bei įvertinti tokio sprendimo poveikį darbo ir tarnybos sąlygoms, darbo krūviui, socialinėms garantijoms, reagavimo laikui ir pajėgų parengčiai. Taip pat manome, kad esminiai kriterijai, pagal kuriuos būtų sprendžiama dėl konkrečių komandų išlaikymo, perdislokavimo ar panaikinimo, turi būti aiškūs ir iš anksto žinomi, o vertinant komandų tinklą turi būti atsižvelgiama ne tik į iškvietimų skaičių, bet ir į gyventojų skaičių bei tankį, teritorijos specifiką, gaisrų ir kitų įvykių riziką, kitų pajėgų pasiekiamumą, reagavimo laiką ir galimybę užtikrinti tinkamą parengtį.

Atskirai atkreiptinas dėmesys į nepakankamą aiškumą dėl Priešgaisrinės saugos užtikrinimo standarto (toliau – **Standartas**) teisinio tęstinumo ir būsimo jo reguliavimo.

Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad kriterijai, kuriais vadovaujantis PAGD direktorius nustatys VPGT ir SPT struktūrinių padalinių skaičių bei jų išsidėstymą Lietuvos Respublikos teritorijoje, bus nustatyti Priešgaisrinės saugos užtikrinimo standarte, kuris, priėmus įstatymus, bus iš esmės peržiūrėtas ir keičiamas. Kartu nurodoma, kad iki 2027 m. birželio 30 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. balandžio 17 d. nutarimas Nr. 354 „Dėl Priešgaisrinės saugos užtikrinimo standarto patvirtinimo“ turės būti pripažintas netekusiu galios.

NPPSS vertinimu, šiuo metu nėra pakankamai aišku, koks reguliavimas pakeis galiojantį Standartą, kokie konkretūs kriterijai jame bus nustatyti ir ar bus išlaikytas ne mažesnis šiuo metu galiojančių reagavimo, pajėgų komplektavimo, jų skaičiaus ir aprūpinimo reikalavimų lygis. Kartu siūlomas reguliavimas gali reikšti, kad, atsisakius Vyriausybės tvirtinamo Standarto, reikšmingesnė sprendimų dėl priešgaisrinės saugos užtikrinimo ir priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų parengties kriterijų nustatymo dalis būtų perkeliama PAGD lygmeniui. Todėl tikslinga aiškiau apibrėžti, kokiu lygmeniu ir kokia tvarka būtų nustatomi esminiai Standarto kriterijai, taip pat kokie kontrolės ir vertinimo mechanizmai būtų taikomi juos keičiant. Siūlomas reguliavimas suponuoja, kad panaikinus Vyriausybės tvirtinamą Priešgaisrinės saugos standartą, sprendimą dėl priešgaisrinės saugos užtikrinimo ir parengties lygio priims ne Lietuvos Respublikos Vyriausybė, ne Vidaus reikalų ministerija, o įgyvendinanti institucija - Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos. Šiuo metu galiojantis Standartas nustato priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų reagavimo į pagalbos prašymus, išvykimo ir atvykimo į įvykio vietą laiko trukmės kriterijus,

organizacinę struktūrą, pajėgų, reikalingų reaguoti į pagalbos prašymus ir įvykiams likviduoti, skaičiaus nustatymo principus ir pajėgų aprūpinimo gaisrų gesinimo ir gelbėjimo technika skaičiaus nustatymo kriterijus. Valstybės kontrolė yra atlikusi valstybinį auditą ir 2021-03-22 paskelbusi valstybinio audito ataskaitą Nr. VAE-2 "Priešgaisrinių pajėgų veiklą mažinant gaisrų skaičių ir jų padarytus nuostolius", kurioje nustatė, jog didelė dalis pamainų neatitinka galiojančio Standarto reikalavimų. Valstybės kontrolės skelbiamais 2026-06-30 duomenimis, iki šiol nėra įgyvendintos 6 rekomendacijos, 6 rekomendacijų įgyvendinimas vėluoja – tarp jų ir rekomendacija, susijusi su budinčių PAGD pamainų atitiktimi galiojančio Standarto reikalavimams.

Toks kompetencijų paskirstymas, kai reikšminga Standarto kriterijų nustatymo ir jų įgyvendinimo kompetencijos dalis būtų sutelkta PAGD lygmeniu, NPPSS nuomone, kelia klausimų dėl pakankamo sprendimų priėmimo, jų įgyvendinimo ir kontrolės funkcijų atskyrimo.. Atsižvelgiant į Valstybės kontrolės nustatytas galiojančio Standarto įgyvendinimo problemas, taip pat į pareigūnų trūkumo ir ribotų išteklių aplinkybes, NPPSS nuomone, būtina įvertinti riziką, kad Standarto kriterijų nustatymas ir jų taikymas nesudarytų prielaidų mažinti priešgaisrinės saugos, priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų parengties ir reagavimo lygio.

Atsižvelgiant į tai, kad Standarto reikalavimų įgyvendinimo problemos jau ne kartą buvo keliamos profesinių sąjungų bei valstybės institucijų vertinimuose, NPPSS nepritaria galiojančio Standarto panaikinimui tol, kol nėra parengtas, viešai pateiktas ir su socialiniais partneriais aptartas jį pakeisiantis reguliavimas.

NPPSS siūlo užtikrinti, kad keičiant Standarto teisinį reguliavimą nebūtų mažinamas priešgaisrinės saugos, pajėgų parengties ir reagavimo užtikrinimo lygis, o kriterijų pakeitimai būtų objektyviai pagrįsti ir įvertintas jų poveikis gyventojų bei darbuotojų saugai, o būsimo Standarto projektas prieš jo patvirtinimą būtų pateiktas derinti darbuotojų atstovams ir profesinėms sąjungoms.

2. Dėl pareigūnų rotacijos taikymo išplėtimo

Įstatymo projekto 7 straipsnio 6 dalies 2 punkte siūloma Vidaus tarnybos statute nustatytą pareigūnų rotaciją papildomai taikyti PAGD priešgaisrinių gelbėjimo valdybų priešgaisrinių gelbėjimo tarnybų viršininkams. Kartu Pakeitimo įstatymo 2 straipsnio 3 dalyje numatoma, kad ši nuostata būtų taikoma ir atitinkamas pareigas jau einantiems pareigūnams – nuo įstatymo įsigaliojimo dienos jiems būtų nustatomas penkerių metų tarnybos laikotarpis pareigose, kurioms taikoma rotacija.

NPPSS vertinimu, naujo teisinio reguliavimo taikymas pareigūnams, kurie į atitinkamas pareigas buvo paskirti galiojant kitokioms tarnybos sąlygoms, turi būti vertinamas ir teisinio tikrumo bei teisėtų lūkesčių aspektu. NPPSS siūlo naują rotacijos reguliavimą visa apimtimi taikyti pareigūnams, į atitinkamas pareigas paskirtiems po Įstatymo įsigaliojimo.

Jeigu vis dėlto būtų nuspręsta rotaciją taikyti ir šiuo metu pareigas einantiems pareigūnams, NPPSS siūlo nustatyti pakankamą pereinamąjį laikotarpį bei aiškiai reglamentuoti šių pareigūnų tarnybos tęstinumo, galimo perkėlimo, tarnybos vietos pasikeitimo ir socialinių garantijų sąlygas. Vien

NPPSS
A.Vivulskio g. 7, (608 - 610 kab.)
LT- 03162, Vilnius
Mob. Tel. +370 671 98974
info@pareigunai.lt
www.pareigunai.lt
Įmonės kodas 302301973
A/s LT795016200014000072
Vilniaus krašto kredito unijos banko kodas 50100

penkerių metų tarnybos laikotarpio nustatymas nuo Įstatymo projekto įsigaliojimo dienos savaime neišsprendžia visų klausimų, galinčių kilti naująjį reguliavimą taikant jau susiklosčiusiems tarnybos santykiams.

3. Dėl darbo sutarties nutraukimo darbuotojui sukakus 65 metams

Įstatymo projekto 23 straipsnio 12 dalies 5 punkte siūloma nustatyti, kad darbo sutartis su SPT arba VPGT darbuotoju nutraukiama darbuotojui sukakus 65 metams, o 23 straipsnio 13 dalyje numatoma, kad darbo sutartis būtų nutraukiama kitą darbo dieną po šios aplinkybės atsiradimo. Be to, Pakeitimo įstatymo 2 straipsnio 6 dalyje nustatoma, kad darbuotojui, kuriam 2027 m. liepos 1 d. jau bus sukakę 65 ar daugiau metų, darbo sutartis būtų nutraukiama kitą darbo dieną po atitinkamos nuostatos įsigaliojimo.

NPPSS vertinimu, darbo santykių nutraukimas vien dėl darbuotojo amžiaus, individualiai nevertinant jo sveikatos būklės, fizinio parengtumo ir realaus gebėjimo tinkamai vykdyti darbo funkcijas, kelia abejonių dėl tokio reguliavimo proporcingumo. Pačiame Įstatymo projekte jau nustatomi darbuotojų sveikatos būklės ir fizinio parengtumo reikalavimai, jų periodinio tikrinimo tvarka bei atskiri darbo sutarties nutraukimo pagrindai, kai darbuotojas nustatytų reikalavimų neatitinka. Todėl nėra pakankamai aišku, kodėl darbuotojas, kuris ir sulaukęs 65 metų atitinka visus nustatytus reikalavimus, turėtų būti automatiškai atleidžiamas vien dėl amžiaus.

Atsižvelgdami į tai, siūlome atsisakyti 65 metų amžiaus kaip savarankiško automatinio darbo sutarties nutraukimo pagrindo ir sudaryti galimybę darbuotojui tęsti darbo santykius, jeigu jis atitinka nustatytus sveikatos būklės, fizinio parengtumo ir kitus jo pareigoms keliamus reikalavimus. Jeigu būtų nuspręsta 65 metų amžiaus ribą palikti, turėtų būti nustatytas pakankamas pereinamasis laikotarpis šiuo metu dirbantiems darbuotojams, protingas išankstinio informavimo terminas ir aiškios socialinės garantijos bei išeitinės išmokos darbuotojams, kurių darbo santykiai nutraukiami ne dėl jų kaltės ar netinkamo darbo funkcijų vykdymo, bet vien dėl įstatyme nustatyto amžiaus. NPPSS vertinimu, darbo sutarties nutraukimas kitą darbo dieną po atitinkamos nuostatos įsigaliojimo nėra pakankamas pereinamasis reguliavimas.

4. Dėl SPT atliekamų gelbėjimo darbų apimties ir finansavimo

Įstatymo projekto 9 straipsnio 5 dalies 3 punkte numatoma, kad SPT PAGD direktoriaus nustatyta tvarka atliks Įstatymo projekto 7 straipsnio 2 dalies 2 punkte nustatytus gelbėjimo darbus. Atitinkamai Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 7 straipsnio 4 punktą siūloma pakeisti nustatant, kad valstybės perduota savivaldybėms funkcija apimtų ne tik priešgaisrinę saugą, bet ir gelbėjimo darbų vykdymą.

NPPSS vertinimu, toks funkcijų išplėtimas reiškia ir papildomus reikalavimus darbuotojų skaičiui, jų profesiniam parengimui, kvalifikacijai ir mokymams, individualiosioms apsaugos priemonėms, specialiajai gelbėjimo technikai bei kitai darbams atlikti reikalingai įrangai. Todėl

NPPSS
A.Vivulskio g. 7, (608 - 610 kab.)
LT- 03162, Vilnius
Mob. Tel. +370 671 98974
info@pareigunai.lt
www.pareigunai.lt
Įmonės kodas 302301973
A/s LT795016200014000072
Vilniaus krašto kredito unijos banko kodas 50100

papildomos funkcijos SPT negali būti perduodamos neužtikrinus realių finansinių, žmogiškųjų ir techninių išteklių šioms funkcijoms tinkamai bei saugiai vykdyti.

Šiame kontekste atkreipiame dėmesį į Aiškinamajame rašte pateiktus duomenis. Nors jame nurodoma, kad įstatymai gali būti įgyvendinti su esamu finansavimu, kartu apskaičiuotas 11 733 tūkst. Eur papildomas lėšų poreikis 2027–2029 m., iš kurio 7 209 tūkst. Eur numatyta SPT finansavimui atkurti, o 3 800 tūkst. Eur – gelbėjimo įrangai įsigyti. Be to, nurodoma, kad sumažinus SPT finansavimą 5 procentais daliai SPT turimų lėšų pakaktų tik 10–11 mėnesių veiklos. Todėl Aiškinamajame rašte pateiktas teiginys apie galimybę įstatymus įgyvendinti su esamu finansavimu nėra pakankamai pagrįstas ir nedera su tame pačiame Aiškinamajame rašte pateiktais finansiniais skaičiavimais. Atsižvelgdami į tai, siūlome nustatyti, kad papildomos SPT gelbėjimo funkcijos būtų pradedamos vykdyti tik užtikrinus tikslinį, pakankamą ir tęstinį finansavimą darbuotojams, jų parengimui ir kvalifikacijos tobulinimui, individualiosioms apsaugos priemonėms, technikai bei kitai būtinai įrangai, o konkreti SPT atliekamų gelbėjimo darbų apimtis būtų nustatoma įvertinus realų kiekvienos tarnybos pasirengimą ir galimybes.

5. Dėl fotografavimo, vaizdo ir (arba) garso įrašų darymo

Įstatymo projekto 13 straipsnio 2 dalies 4 punkte valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnams suteikiama teisė PAGD direktoriaus nustatyta tvarka fotografuoti, daryti vaizdo ir (arba) garso įrašus, siekiant fiksuoti priešgaisrinę saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus, neteisėtas asmenų veikas patvirtinančius įrodymus, atliekamų objektų atitikties priešgaisrinę saugą reglamentuojantiems teisės aktams patikrinimų eigą ir gaisrų tyrimų eigą. Atitinkamos fotografavimo bei vaizdo ir garso fiksavimo teisės numatomos ir gaisrų gesinimo bei gelbėjimo darbų metu.

Nors Įstatymo projekto 26 straipsnyje nustatyta, kad įgyvendinant įstatymą gauti asmens duomenys tvarkomi laikantis Bendrojo duomenų apsaugos reglamento, Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo ir kitų duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų, NPPSS vertinimu, būtina papildomai įvertinti numatomo duomenų rinkimo būtinumą, apimtį ir proporcingumą siekiamiems tikslams.

Atsižvelgdami į tai, siūlome įstatyme arba jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose aiškiau apibrėžti vaizdo ir garso fiksavimo tikslus, konkrečius atvejus ir sąlygas, kada toks fiksavimas gali būti atliekamas, taip pat nustatyti asmenų informavimo tvarką, duomenų saugojimo terminus, prieigos prie įrašų sąlygas, jų perdavimo pagrindus bei technines ir organizacines duomenų apsaugos priemones. Vien bendro pobūdžio nuoroda į asmens duomenų apsaugos teisės aktų laikymąsi, NPPSS vertinimu, savaime neužtikrina pakankamo tokio reguliavimo aiškumo.

Kartu NPPSS pakartotinai atkreipia dėmesį į jau anksčiau teiktą siūlymą neįteisinti bendro pobūdžio vaizdo ir (arba) garso fiksavimo vykdant prevencinius, rutininius objektų patikrinimus tais atvejais, kai nėra konkrečių duomenų apie galimą teisės aktų pažeidimą. Įstatymo projekto 13 straipsnio 2 dalies 4 punkte teisė fiksuoti ir toliau apima ne tik konkrečius priešgaisrinę saugą

NPPSS
A.Vivulskio g. 7, (608 - 610 kab.)
LT- 03162, Vilnius
Mob. Tel. +370 671 98974
info@pareigunai.lt
www.pareigunai.lt
Įmonės kodas 302301973
A/s LT795016200014000072
Vilniaus krašto kredito unijos banko kodas 50100

reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus ar neteisėtas asmenų veikas patvirtinančius įrodymus, bet ir pačią atliekamų objektų atitikties patikrinimų eigą. NPPSS vertinimu, būtina aiškiai atriboti konkretaus pažeidimo, neteisėtos veikos ar kitos patikrinimo rezultatams reikšmingos aplinkybės fiksavimą nuo bendro viso rutininio patikrinimo filmavimo. Rutininių patikrinimų metu vaizdo ir (arba) garso fiksavimas neturėtų būti vykdomas automatiškai vien dėl patikrinimo fakto, o tokia priemonė turėtų būti naudojama esant objektyviam ir konkrečiam poreikiui užfiksuoti nustatytą ar pagrįstai įtariamą pažeidimą arba kitą patikrinimo rezultatams reikšmingą aplinkybę.

Papildomai atkreiptinas dėmesys į galimą valstybinės priešgaisrinės priežiūros metu surinktų asmens duomenų ir kitos informacijos panaudojimą kitu tikslu, nei tas, kuriuo ši informacija buvo surinkta.

UGPS 2024-06-28 rašte yra atkreipusi dėmesį, kad vidaus tarnybą reglamentuojantys teisės aktai, o konkrečiai – Vidaus reikalų ministro 2024-05-08 įsakymu Nr. 1V-325 patvirtinto naujos redakcijos Tarnybinių patikrinimų atlikimo, tarnybinių nuobaudų vidaus tarnybos sistemos pareigūnams skyrimo ir panaikinimo tvarkos aprašo 7 punktas numato *informacijos apie galimą pareigūno nusižengimą patikslinimą*. **Ši patikslinimo procedūra, kurios metu renkama informacija, iš esmės nedokumentuojama arba dokumentuojama minimaliai, apie patikslinimo faktą (kad buvo renkami duomenys) ir apie patikslinimo rezultatus (surinktą informaciją, priimtą sprendimą), jei nėra pradedamas tarnybinis patikrinimas, nėra informuojamas vidaus tarnybos pareigūnas (kaip duomenų subjektas), jau nekalbant apie kitų surinktoje informacijoje užfiksuotų duomenų subjektų informavimą apie tokios informacijos rinkimą ir naudojimą kitam tikslui, nei buvo surinkta informacija, šiuo atveju pavyzdžiui, valstybinės priešgaisrinės priežiūros tikslais.**

NPPSS vertinimu, nepakankamai aiškus tokios informacijos tolesnio tvarkymo reglamentavimas gali kelti riziką, kad valstybinės priešgaisrinės priežiūros metu surinkti asmens duomenys ir kita informacija būtų naudojami kitu tikslu, nei tas, kuriuo jie buvo surinkti. Todėl siūlome Įstatymo projekte arba jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyti aiškias tokio duomenų tvarkymo sąlygas ir užtikrinti duomenų tvarkymo būtinumą, proporcingumą bei duomenų subjektų teisių apsaugą.

6. Dėl darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų vykdant specifinę veiklą

NPPSS ir UGPS jau buvo pasiūlę Įstatymo projekte įtvirtinti specialius darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus, taikomus tiek vidaus tarnybos sistemos pareigūnams, tiek pagal darbo sutartis dirbantiems darbuotojams, kai jų vykdomai veiklai būdingi specifiniai veiklos požymiai. Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad vidaus tarnybos sistemos pareigūnų tarnybą reglamentuojančiuose norminiuose teisės aktuose privalo būti nustatyti saugos ir sveikatos reikalavimai jiems vykdant specifinę veiklą.

NPPSS
A.Vivulskio g. 7, (608 - 610 kab.)
LT- 03162, Vilnius
Mob. Tel. +370 671 98974
info@pareigunai.lt
www.pareigunai.lt
Įmonės kodas 302301973
A/s LT795016200014000072
Vilniaus krašto kredito unijos banko kodas 50100

Šis klausimas išlieka aktualus, nes specialus kenksmingų ir pavojingų veiksnių valdymo vidaus tarnybos sistemoje reguliavimas taikomas pareigūnams, tačiau neapima pagal darbo sutartis dirbančių VPGT ir SPT darbuotojų, nors šie darbuotojai, vykdydami jiems pavestas funkcijas, taip pat gali susidurti su analogiškais kenksmingais ir pavojingais veiksniais.

NPPSS vertinimu, darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos lygis neturėtų priklausyti vien nuo asmens darbo ar tarnybos santykių formos, jeigu faktiškai atliekamos tokios pačios ar analogiško pavojingumo funkcijos. Todėl pakartotinai siūlome Įstatymo projekte įtvirtinti aiškų teisinį pagrindą specialiems darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimams, kurie būtų taikomi ir pagal darbo sutartis dirbantiems VPGT bei SPT darbuotojams, kai dėl jų atliekamų funkcijų pobūdžio jie susiduria su specifiniais kenksmingais ir (ar) pavojingais veiksniais.

7. Dėl įvadinius mokymus baigusių asmenų egzaminavimo

UGPS 2024 m. birželio 28 d. rašte Nr. UG17-56(24) taip pat buvo iškėlusi įvadinius mokymus baigusių asmenų egzaminavimo organizavimo klausimą, siūlydama nesukurti tokio modelio, pagal kurį vienai mokymo įstaigai būtų suteikiama išimtinė ar nepagrįstai privilegijuota teisė vertinti kitų teisėtai veikiančių mokymo įstaigų parengtus pretendentus į ugniagesio gelbėtojo pareigas. Įstatymo projekto 23 straipsnio 1 dalies 6 punkte nustatoma, kad asmuo, priimamas į SPT arba VPGT darbuotojo pareigas, PAGD direktoriaus nustatyta tvarka turi būti baigęs įvadinius mokymus ir po jų išlaikęs egzaminą, todėl konkretus egzaminavimo modelis ir toliau iš esmės paliekamas nustatyti poįstatyminiu teisės aktu.

Dėl šios priežasties anksčiau iškeltas klausimas nepraranda aktualumo. NPPSS pakartotinai siūlo užtikrinti, kad įvadinius mokymus baigusių asmenų kompetencijų vertinimo sistema nesukurtų Ugniagesių gelbėtojų mokyklai ar kitai vienai institucijai išimtinės ir objektyviai nepagrįstos teisės vertinti kitų teisėtai veikiančių mokymo įstaigų parengtus asmenis Egzaminavimo sistema turėtų būti grindžiama vienodais, viešais, skaidriais ir objektyviais kompetencijų vertinimo kriterijais bei užtikrinti nešališką asmens pasirengimo vertinimą nepriklausomai nuo to, kurioje teisėtai veikiančioje mokymo įstaigoje asmuo įvadinius mokymus baigė.

8. Dėl ikiteisminio tyrimo funkcijos įtvirtinimo

NPPSS ir UGPS teiktose pastabose jau buvo atkreiptas dėmesys į tai, kad viena iš valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnų faktiškai vykdomų funkcijų – ikiteisminio tyrimo atlikimas – Įstatymo projekte nėra aiškiai įvardyta. Įstatymo projekto 13 straipsnio 1 dalyje nustatomame valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnų funkcijų sąraše įtraukiama eksploatuojamų objektų priežiūra, statinių ir projektinių sprendinių atitikties priežiūra, gaisrų tyrimas bei kitos funkcijos, tačiau ikiteisminio tyrimo funkcija atskirai nenurodoma.

Atkreiptinas dėmesys, kad Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 165 straipsnio 1 dalyje PAGD yra įvardytas ikiteisminio tyrimo įstaiga, kai tiriamos nusikalstamos veikos, išaiškėjusios

NPPSS
A.Vivulskio g. 7, (608 - 610 kab.)
LT- 03162, Vilnius
Mob. Tel. +370 671 98974
info@pareigunai.lt
www.pareigunai.lt
Įmonės kodas 302301973
A/s LT795016200014000072
Vilniaus krašto kredito unijos banko kodas 50100

NPPSS
NACIONALINIS PAREIGŪNŲ PROFESINIŲ SĄJUNGŲ SUSIVIENIJIMAS

PAGD atliekant tiesiogines funkcijas, numatytas jo veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose. Atsižvelgiant į tai, NPPSS vertinimu, specialiajame įstatyme turi būti aiškiai ir nuosekliai įvardytos esminės valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnų vykdomos funkcijos, įskaitant ikiteisminio tyrimo funkciją.

Todėl NPPSS pakartotinai siūlo Įstatymo projekto 13 straipsnio 1 dalyje aiškiai įtvirtinti valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnų ikiteisminio tyrimo funkciją, taip užtikrinant šio reguliavimo nuoseklumą su Baudžiamojo proceso kodekso 165 straipsnio 1 dalimi ir aiškų šių pareigūnų kompetencijos reglamentavimą.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, NPPSS prašo nurodytas pastabas ir pasiūlymus išsamiai įvertinti toliau svarstant ir tobulinant teisės akto projektą Nr. 23-6799(7) bei jį lydinčius įstatymų projektus.

Pažymime, kad socialinė partnerystė grindžiama bendradarbiavimu ir realiu socialinių partnerių įtraukimu į sprendimų, turinčių tiesioginį poveikį darbuotojų darbo ir tarnybos sąlygoms, rengimą. Todėl NPPSS, kaip pareigūnams ir darbuotojams atstovaujanti organizacija, turi būti įtraukiamas ne tik į galutinį teisės aktų projektų derinimo etapą, bet ir į jų rengimą bei esminių reguliavimo sprendimų svarstymą.

Jeigu į šiame rašte pateiktas NPPSS pastabas ir pasiūlymus, įskaitant pakartotinai keliamus ankstesniuose NPPSS ir UGPS kreipimuose išdėstytus klausimus, neatsižvelgiama arba atsižvelgiama tik iš dalies, prašome dėl kiekvieno tokio pasiūlymo pateikti aiškius ir konkrečius argumentus, pagrindžiančius pasirinktą reguliavimo sprendimą.

NPPSS yra pasirengęs konstruktyviam dialogui, dalyvauti tolesniame projektų rengimo ir svarstymo procese bei teikti konkrečius pasiūlymus, siekiant suderinti tinkamą priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų sistemos veikimą su pareigūnų ir darbuotojų teisėtų interesų, darbo ir tarnybos sąlygų bei saugos užtikrinimu.

Pagarbiai

Pirmininkė Ineta Kursevičienė

Evaldas Malinovskis, el. paštas e.malinovskis@pareigunai.lt, tel. +37064690519.